

Mariusz Piotrowski
Barbara Fatyga
Zespół Węzła Centralnego OŻK-SB

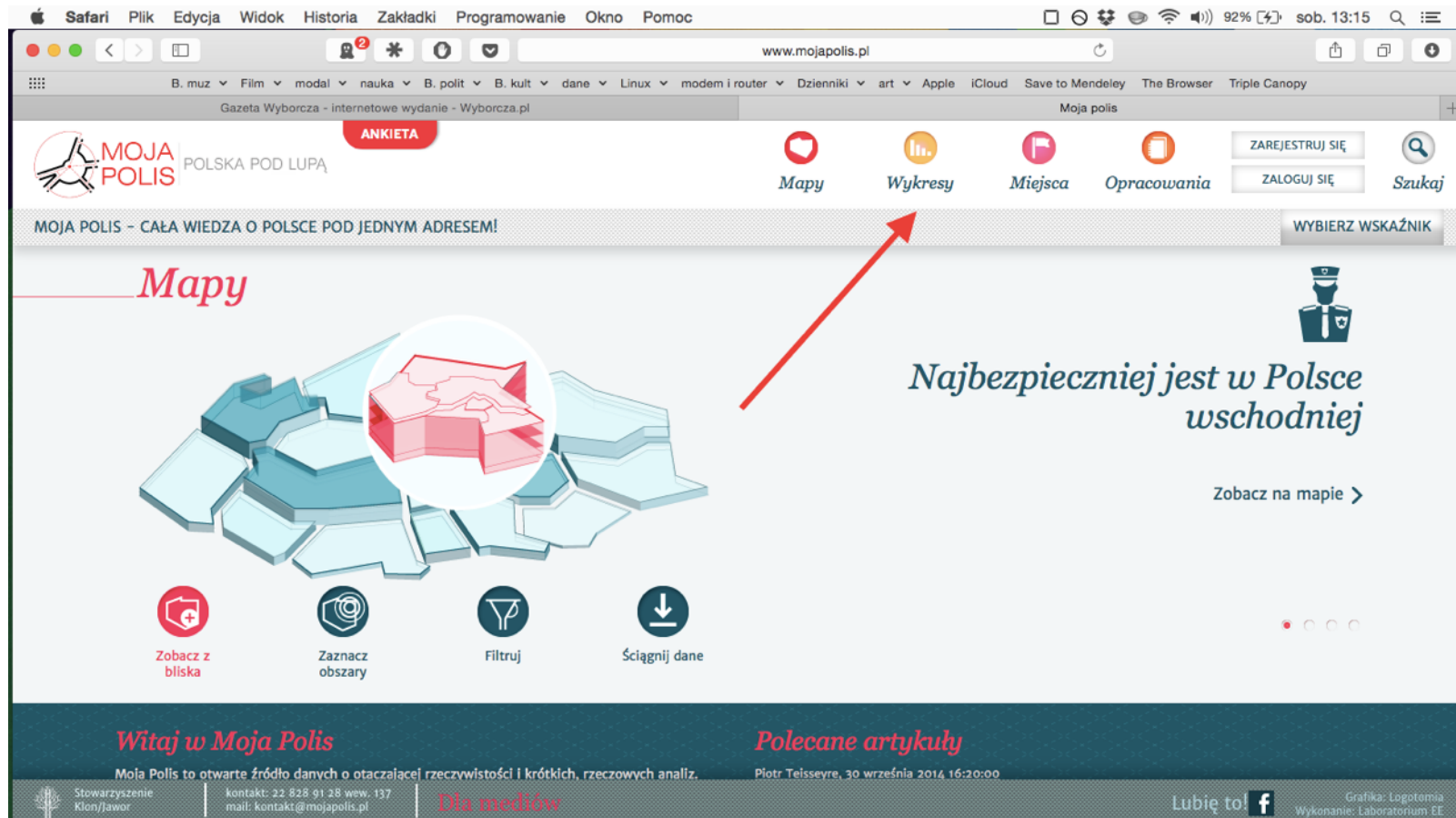
INSTRUKCJA - PRZYKŁAD PRACY Z DANYMI MOJEJ POLIS

Przygotowanie tabeli z danymi: „Struktura wykształcenia kobiet w powiecie olsztyńskim na tle wykształcenia kobiet w Olsztynie i średniej wykształcenia kobiet w województwie warmińsko-mazurskim w latach 2002 i 2011.”

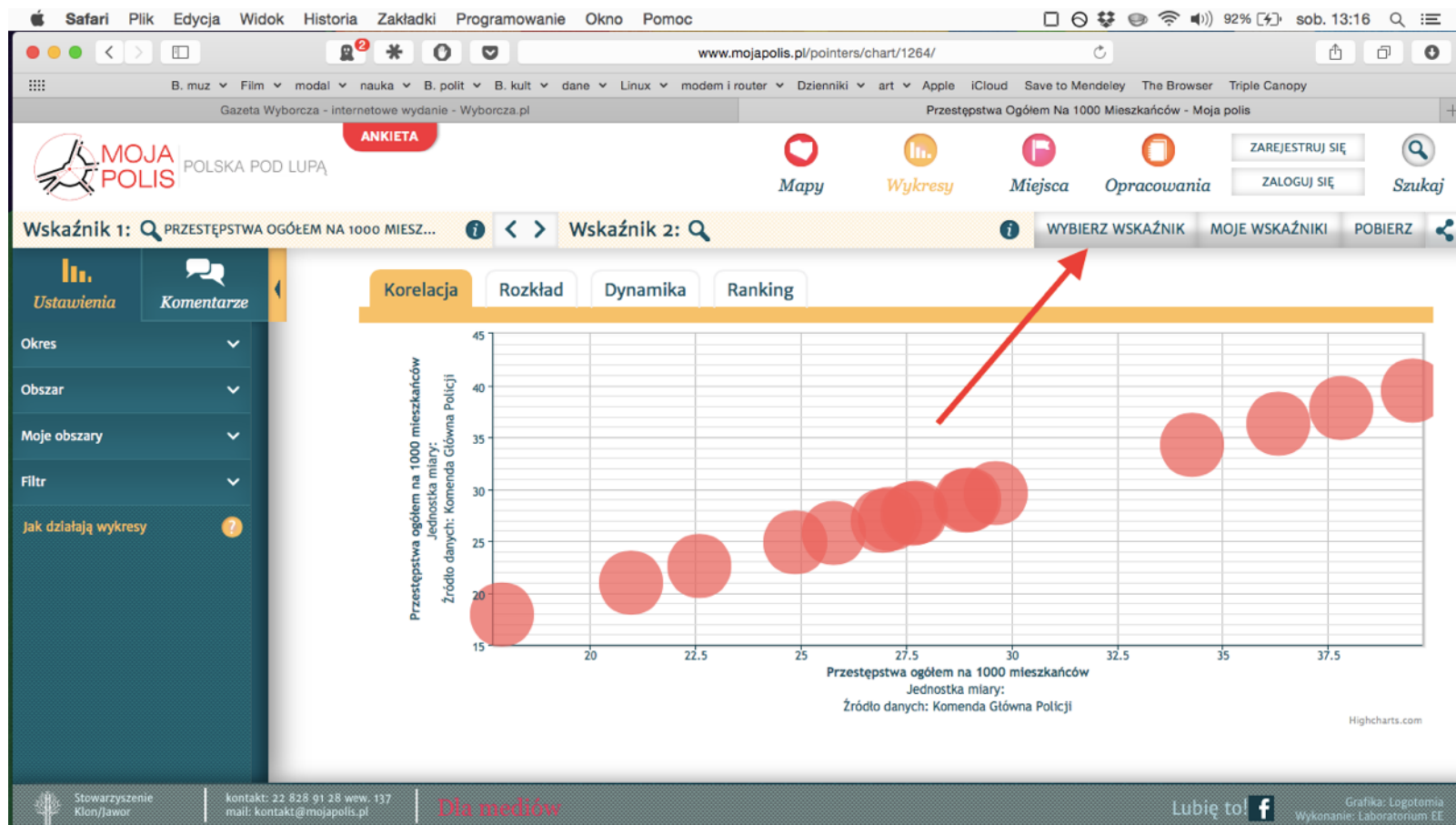
W instrukcji przedstawiam, w jaki sposób można uzyskiwać dane z portalu mojapolis.pl. Nie jest to jedyny możliwy sposób działania, ale samodzielne wykonywanie tych czynności, w proponowanej niżej kolejności przyniesie właściwe rezultaty. Sposób poruszania się po serwisie Moja Polis zobrazowałem na przykładzie odpowiedzi na **pytanie**: w jaki sposób zmieniła się struktura wykształcenia kobiet powiatu olsztyńskiego na przestrzeni ostatnich lat? Szczególnie interesować nas będzie udział kobiet z wykształceniem wyższym w strukturze demograficznej powiatu olsztyńskiego.

W skład powiatu olsztyńskiego wchodzi 5 gmin miejsko-wiejskich (Barczewo, Biskupiec, Dobre Miasto, Jeziorany, Olsztynek) oraz 7 gmin wiejskich (Dywity, Gietrzwałd, Jonkowo, Kolno, Purda, Stawiguda, Świątki). Miasto Olsztyn jest odrębną jednostką samorządu terytorialnego (JST) – tzw. miastem na prawach powiatu (używa się też nazwy powiat grodzki). Interesujące jest porównanie struktury wykształcenia w powiecie olsztyńskim w stosunku do struktury wykształcenia w mieście Olsztynie oraz do średniej w całym województwie warmińsko-mazurskim.

Proszę wejść na stronę **mojapolis.pl** i przejść do podstrony **wykresy**.

Następną czynnością będzie **Wybór Wskaźnika**.

Informacje o wykształceniu znajdują się w kategorii - **mieszkańcy** - wybieramy ten element.

The screenshot shows the Moja Polnis website interface. The browser is Safari, and the URL is www.mojapolis.pl/pointers/chart/1264/. The page title is 'Przestępstwa Ogółem Na 1000 Mieszkańców - Moja polis'. The left sidebar, titled 'Przeglądaj kategorie', lists various categories. The 'mieszkańcy' category is highlighted with a red arrow. The right sidebar shows a list of sub-categories: 'wiek i płeć', 'rodziny', 'migracje', 'wykształcenie', and 'grupy etniczne'. The main content area is currently empty.

Wskaźnik 1: PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM NA 1000 MIESZ... Wskaźnik 2: WYBIERZ WSKAŹNIK

Przeglądaj kategorie

- mieszkańcy
- obywatele
- samorządy
- edukacja
- gospodarka
- fundusze UE
- środowisko
- przestrzeń
- kultura
- zdrowie
- jakość życia

wiek i płeć
rodziny
migracje
wykształcenie
grupy etniczne

Stowarzyszenie Klon/Jawor kontakt: 22 828 91 28 wew. 137 mail: kontakt@mojapolis.pl Dla mediów Lubię to! f Grafika: Logotamia Wykonanie: Laboratorium EE

Następnie wybieramy - **wykształcenie**.

The screenshot shows the MojaPolis website interface in a Safari browser. The URL is www.mojapolis.pl/pointers/chart/1264/. The page features a navigation bar with various categories like 'B. muz', 'Film', 'modal', 'nauka', etc. A red 'ANKIETA' button is visible. The main content area is titled 'Wskaźnik 1: PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM NA 1000 MIESZ...' and 'Wskaźnik 2:'. A sidebar on the left lists categories: 'mieszkańcy', 'obywatele', 'samorządy', 'edukacja', 'gospodarka', 'fundusze UE', 'środowisko', 'przestrzeń', 'kultura', 'zdrowie', and 'jakość życia'. The 'edukacja' category is expanded, showing sub-items: 'wiek i płeć', 'rodziny', 'migracje', 'wykształcenie', and 'grupy etniczne'. A red arrow points to the 'wykształcenie' item. On the right, there are buttons for 'Zobacz jako wskaźnik 1' and 'Zobacz jako wskaźnik 2' for different education levels: 'podstawowym lub niższym', 'niższym niż średnie', and 'wyższym'.

Z bocznego menu wyszukujemy wskaźnik - **% mieszkańców z wykształceniem wyższym**. Klikamy - **Zobacz jako wskaźnik 1**.

The screenshot shows the MojaPolis website interface. The browser is Safari, and the URL is www.mojapolis.pl/pointers/chart/1264/. The page features a top navigation bar with various categories like 'B. muz', 'Film', 'modal', 'nauka', etc. Below this is a search bar and a list of categories. The main content area is divided into two columns. The left column, titled 'Przeglądaj kategorie', lists various indicators under the 'mieszkańcy' category. The right column, titled 'Wskaźnik 1: PRZESTĘPSTWA OGÓŁEM NA 1000 MIESZ...', shows a list of indicators. A red arrow points to the indicator '% mieszkańców z wykształceniem wyższym' in the right column. Below this indicator, there are buttons for 'Zobacz jako wskaźnik 1' and 'Zobacz jako wskaźnik 2'. The bottom of the page contains contact information and a footer with the text 'Dla mediów'.

Wskaźnik 1: Wskaźnik 2:

Przeglądaj kategorie

Kategoria	Wskaźnik
mieszkańcy	wiek i płeć
obywatele	rodziny
samorządy	migracje
edukacja	wykształcenie
gospodarka	grupy etniczne
fundusze UE	
środowisko	
przestrzeń	
kultura	
zdrowie	
jakość życia	

Wskaźnik 1: Wskaźnik 2:

WYBIERZ WSKAŹNIK

Zobacz jako wskaźnik 2

Moje wskaźniki Opis

% mieszkańców z wykształceniem wyższym

Zobacz jako wskaźnik 1

Zobacz jako wskaźnik 2

Moje wskaźniki Opis

% mieszkańców z wykształceniem średnim

Zobacz jako wskaźnik 1

Zobacz jako wskaźnik 2

Moje wskaźniki Opis

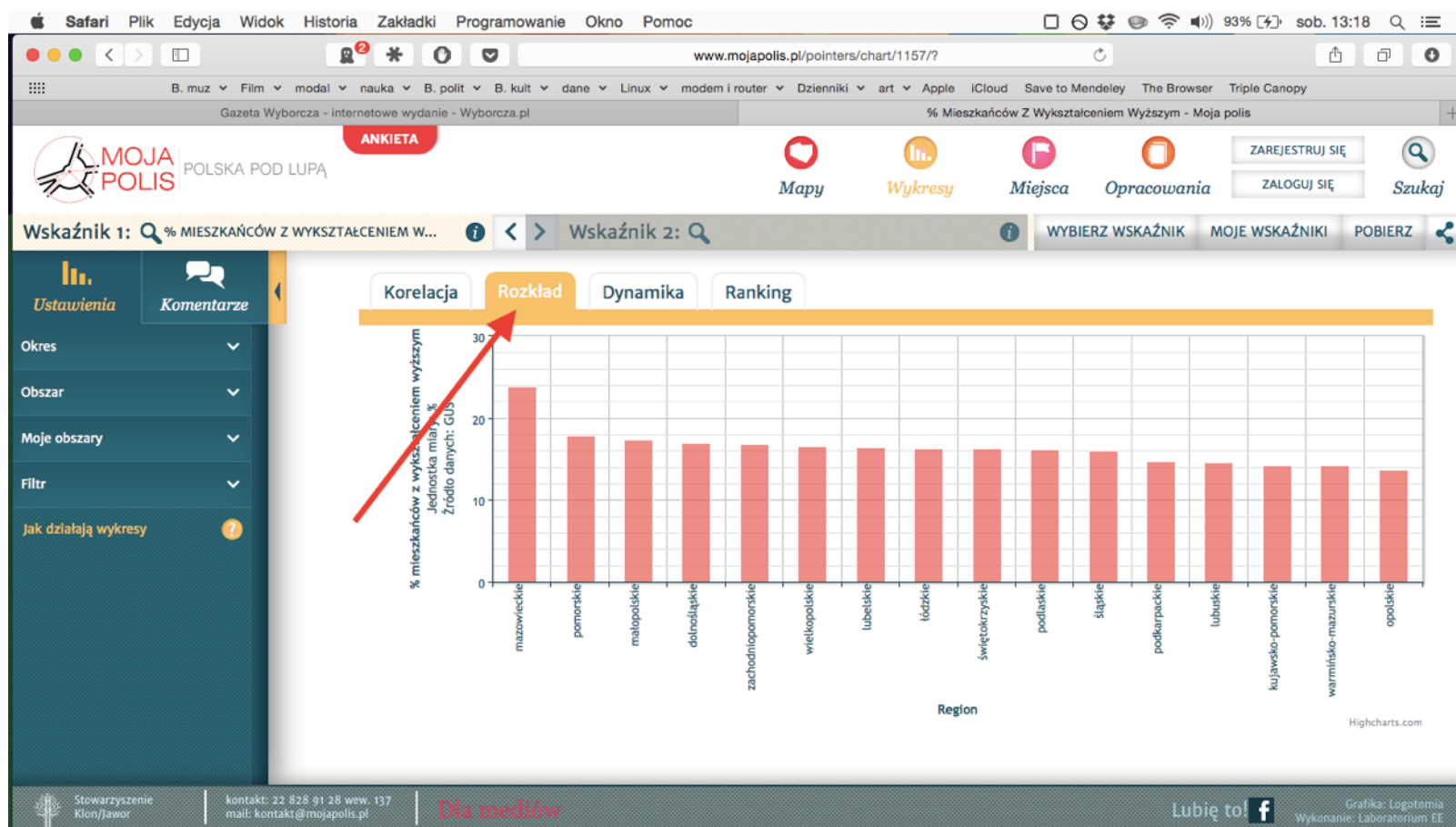
% mieszkańców z wykształceniem zasadniczym zawodowym

Zobacz jako wskaźnik 1

Stowarzyszenie Klon/Jawor kontakt: 22 828 91 28 www.137 mail: kontakt@mojapolis.pl Dla mediów

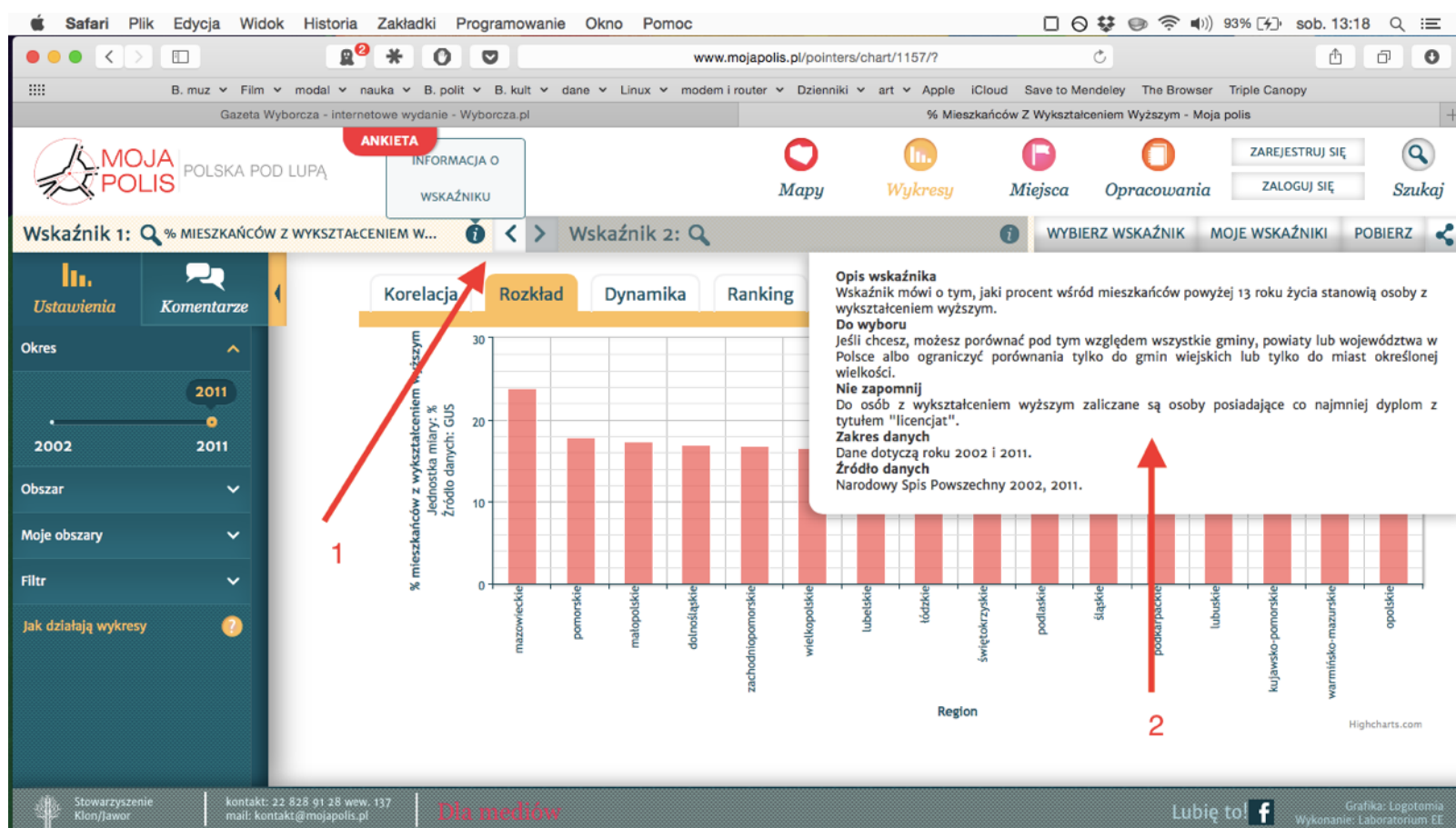
Lubię to! f Grafika: Logotomia Wykonanie: Laboratorium EE

Kolejna strona domyślnie będzie pokazywała Korelacje. (One nie będą nas interesować, bowiem NIE są to wcale korelacje w sensie statystycznym). Przechodzimy do zakładki **Rozkład**. Domyślnie są prezentowane dane dla województw (Region), nas jednak oczywiście interesuje poziom powiatu.

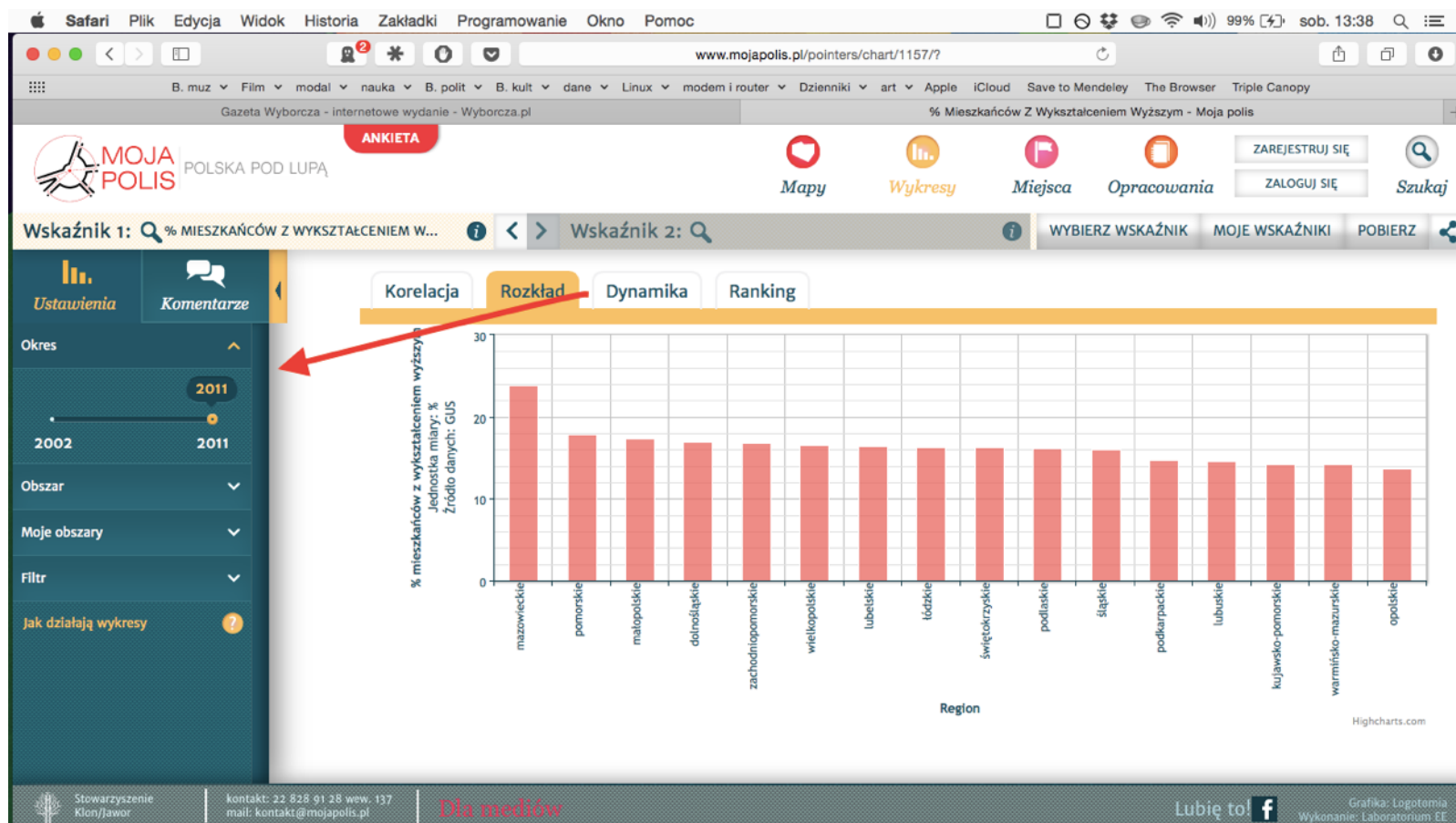

Bardzo istotną czynnością jest zapoznanie się z całą **Informacją o wskaźniku (1)**. Prezentowane są tutaj szczegółowe informacje o źródle danych i zakresie czasowym. Te informacje są bardzo istotne w procesie pisania raportu.

Okno (2) znika po ponownym naciśnięciu ikonki i.

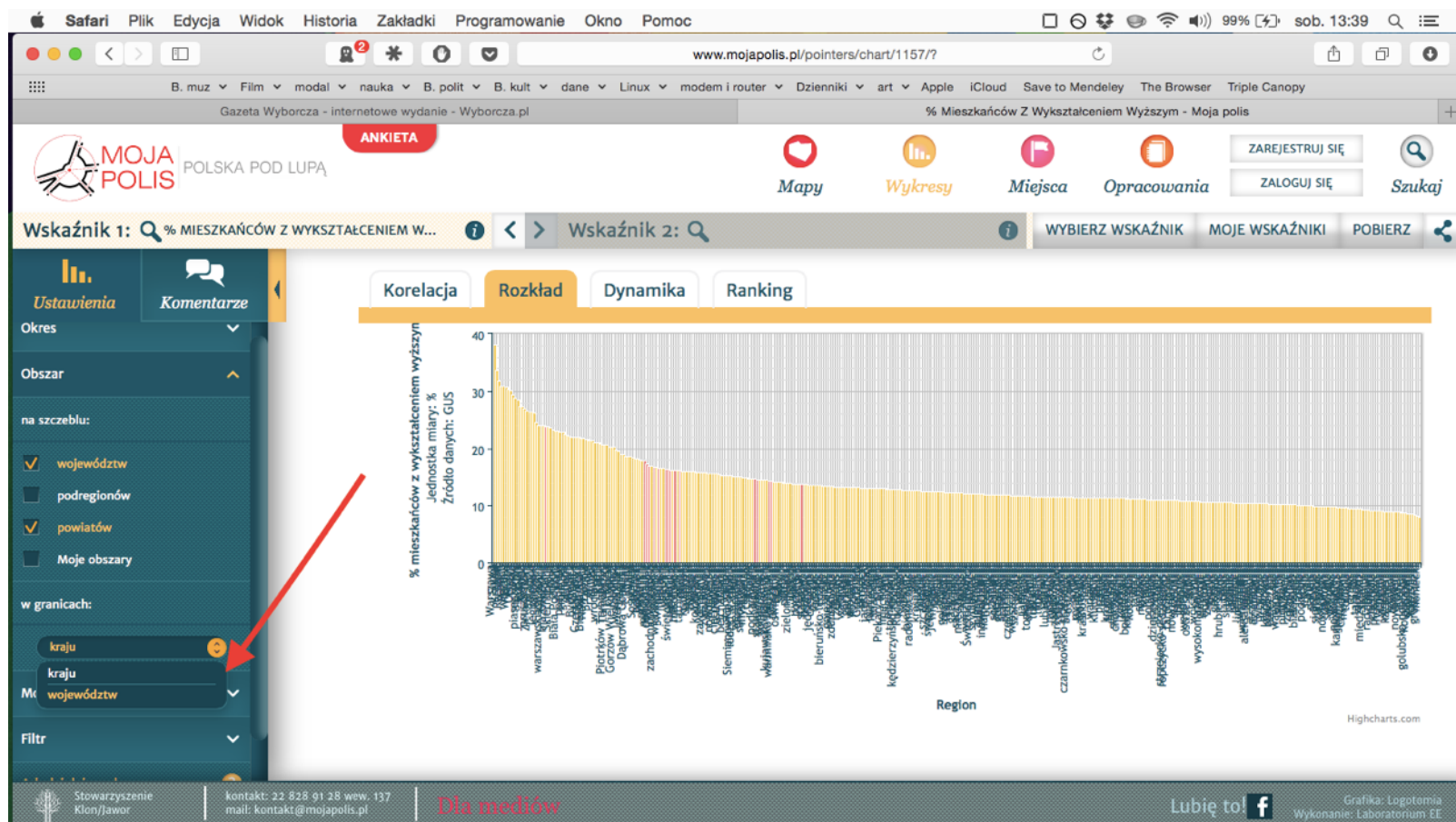
Wybór zakresu czasowego danych. Z bocznego menu możemy wybrać **okres**, o którym chcemy czerpać informację. Dla tego wskaźnika najnowsze dane są z 2011 roku.

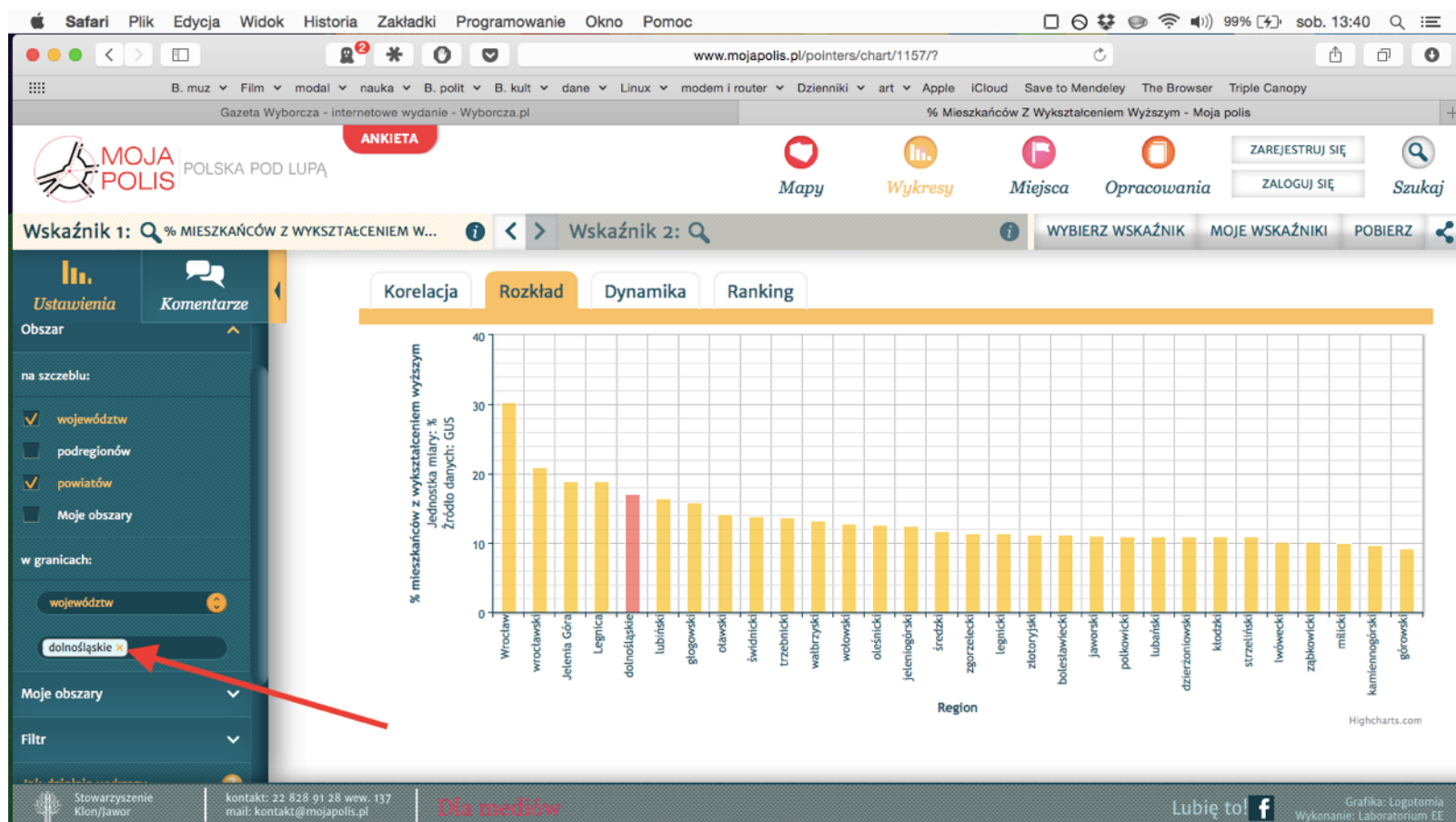
Następnie wybieramy **obszar**. W części **na szczeblu** - zostawiamy zaznaczone **województwo** (lub jeśli nie jest zaznaczone - wówczas zaznaczamy) oraz zaznaczamy **powiat**.

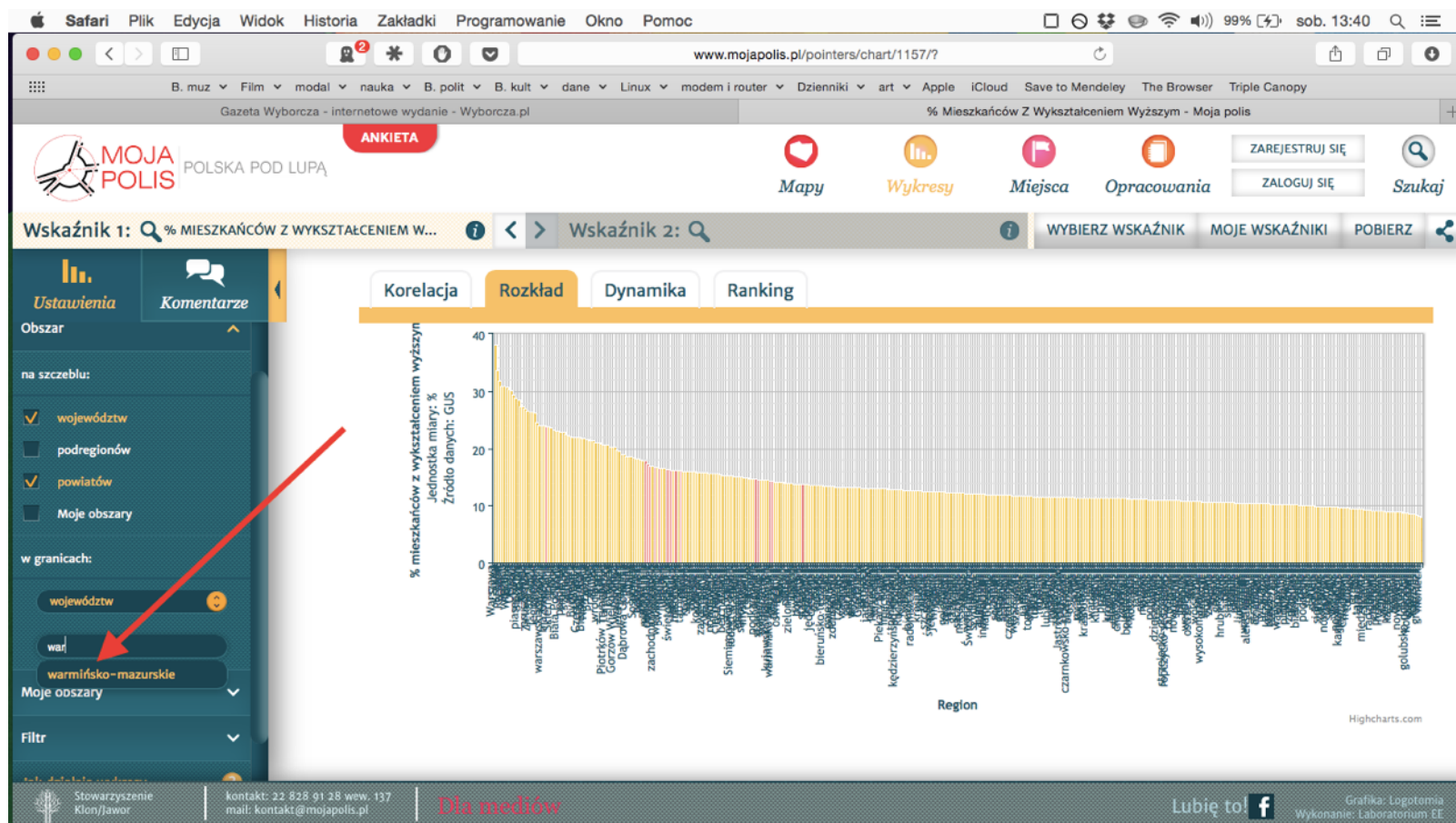
Następnie rozwijamy menu - w **granicach** i wybieramy - **województwo**.

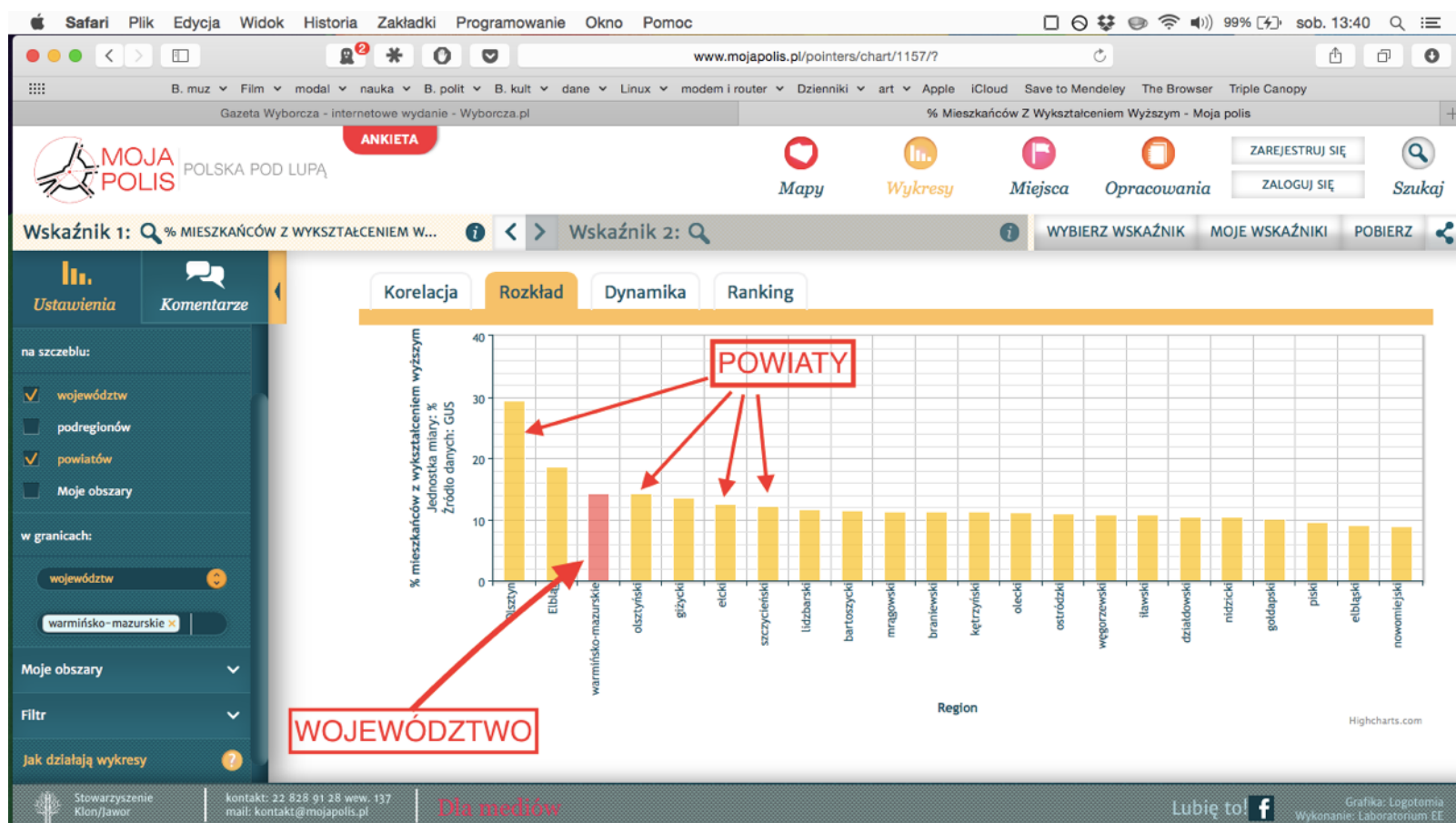
Domyślnie pojawia się województwo dolnośląskie. Należy je usunąć.

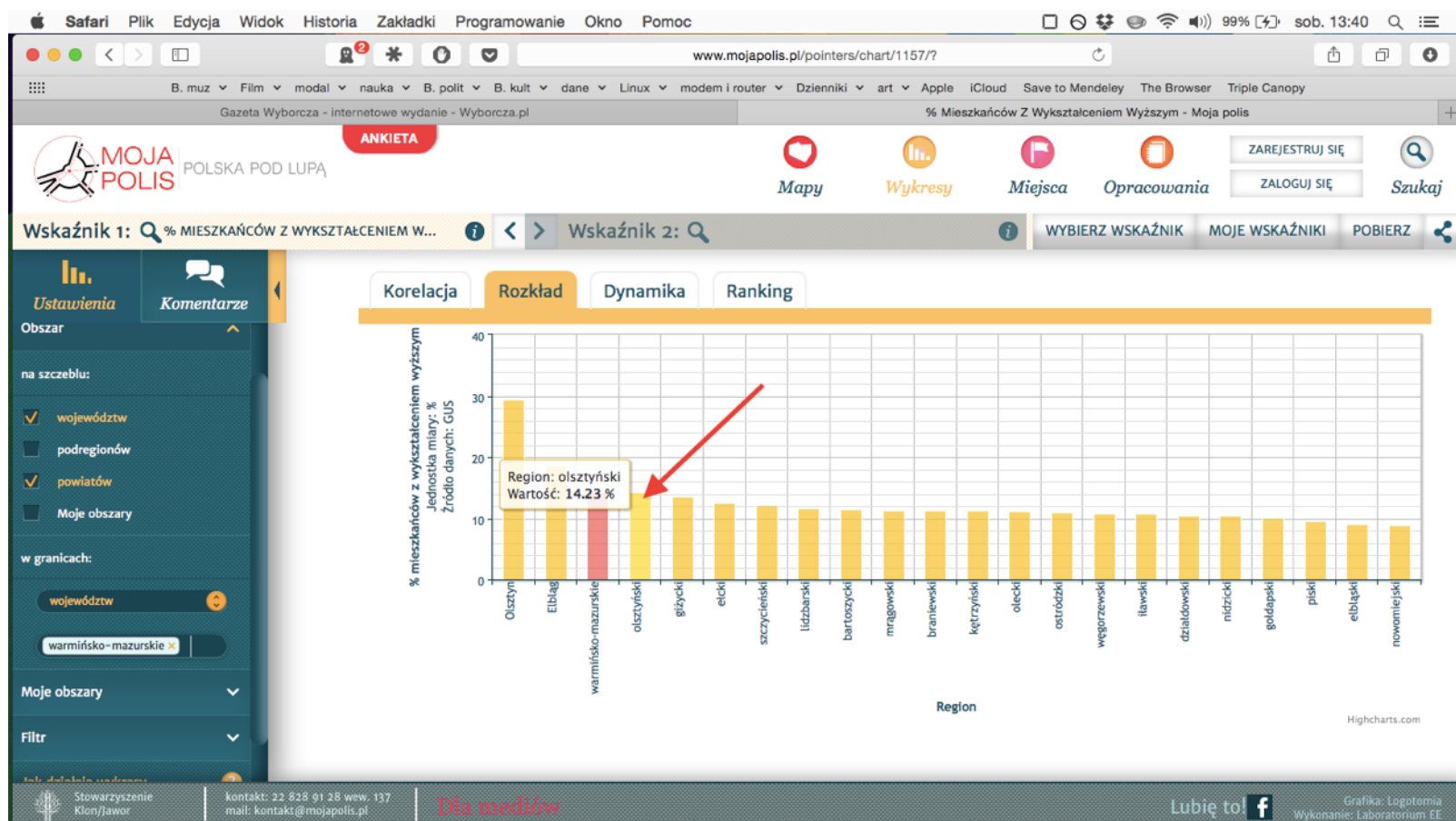
W tym samym miejscu wpisujemy warmińsko-mazurskie. Po wpisaniu zaledwie 2 liter, w menu pojawi się propozycja nazwy **warmińsko-mazurskie** - należy skorzystać z tej opcji.

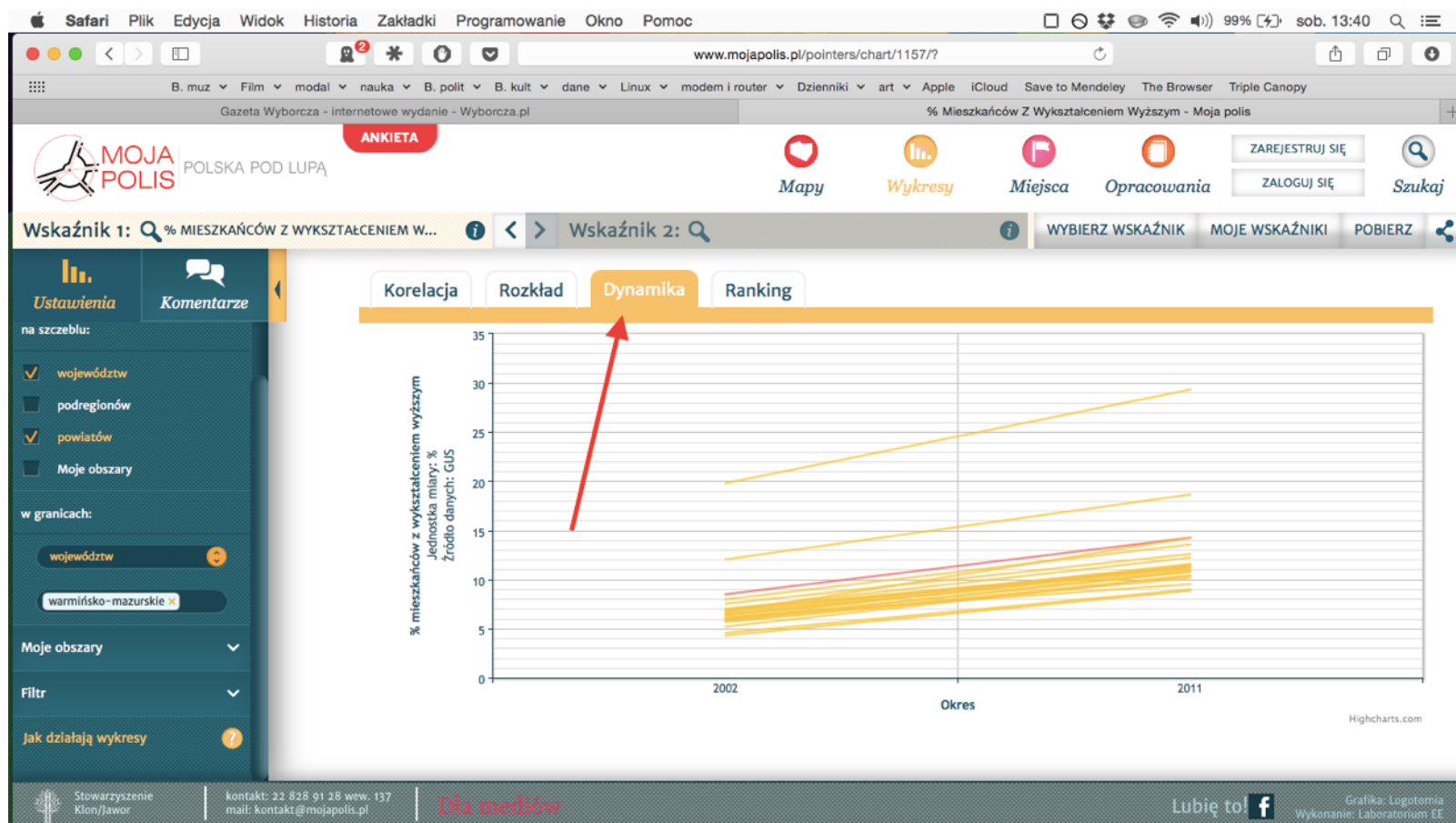
W głównym oknie zaprezentowane zostaną dane dla powiatów (żółte), oraz dla województwa (różowy). **Dane dla województwa mają charakter średniej** - czyli jest to suma wartości dla powiatów, podzielna przez liczbę wystąpień. Przypatrując się słupkom można dostrzec, że **% osób z wykształceniem wyższym w powiecie olsztyńskim** jest identyczny jak średnia dla całego województwa. Można też zauważyć, że osób z wykształceniem wyższym jest 2 razy mniej niż w Olsztynie.

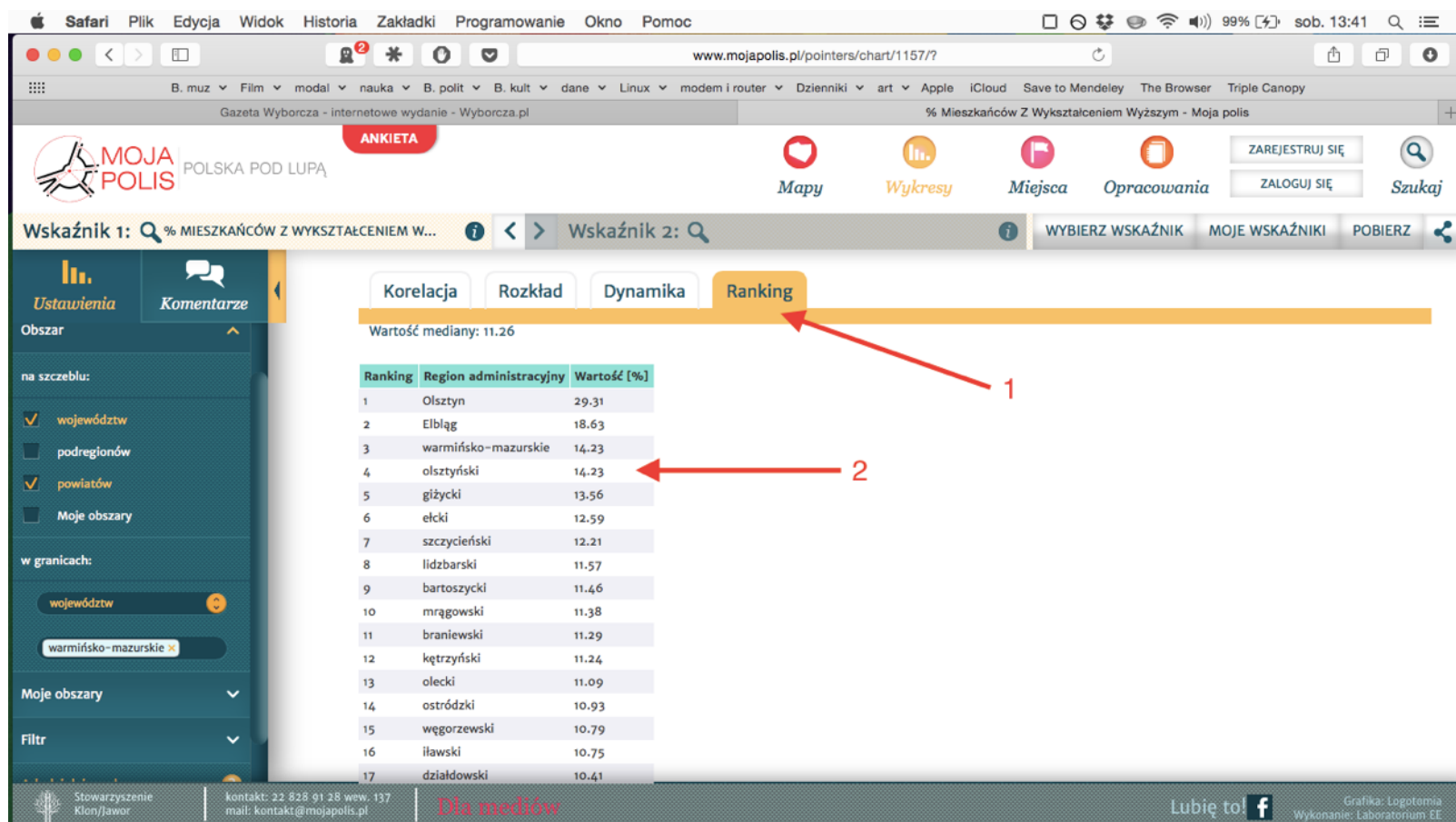
Wybierając odpowiedni słupek wykresu można zapoznać się ze szczegółowymi danymi.

Następnie proszę przejść w zakładkę **dynamika**. Tu prezentowane są dane za okres 2002, kiedy został zrobiony pierwszy pomiar aż do roku 2011, kiedy został zrobiony ostatni pomiar.

W zakładce **ranking** zaprezentowane są powiaty (oraz wartość dla województwa) posortowane malejąco.

Naszym celem szczegółowym było poszukanie odpowiedzi na pytanie: jaki jest udział kobiet z wykształceniem wyższym w strukturze demograficznej powiatu olsztyńskiego? W tym celu w bocznym menu zaznaczymy - **Filtr**

The screenshot shows the MojaPolis website interface. In the left sidebar, the 'Filtr' menu item is highlighted with a red arrow. The main content area displays a ranking table for the percentage of residents with higher education across various regions. The table includes columns for 'Ranking', 'Region administracyjny', and 'Wartość [%]'. The data is as follows:

Ranking	Region administracyjny	Wartość [%]
1	Olsztyn	29.31
2	Elbląg	18.63
3	warmińsko-mazurskie	14.23
4	olsztyński	14.23
5	giżycki	13.56
6	ełcki	12.59
7	szczycieński	12.21
8	lidzbarski	11.57
9	bartoszycki	11.46
10	mragowski	11.38
11	braniewski	11.29
12	kętrzyński	11.24
13	olecki	11.09
14	ostródzki	10.93
15	węgorzewski	10.79

At the bottom of the page, there is contact information for Stowarzyszenie Klon/Jawor, a 'Dla mediów' section, and social media links for Facebook and Twitter.

Domyślną wartością jest wartość **Wszyscy**, czyli dane są podawane bez rozróżnienia według płci. Aby dowiedzieć się jaki jest odsetek kobiet należy tu wybrać - **Kobiety**.

Teraz już wykonujemy czynności przygotowujące do dalszej pracy na danych.

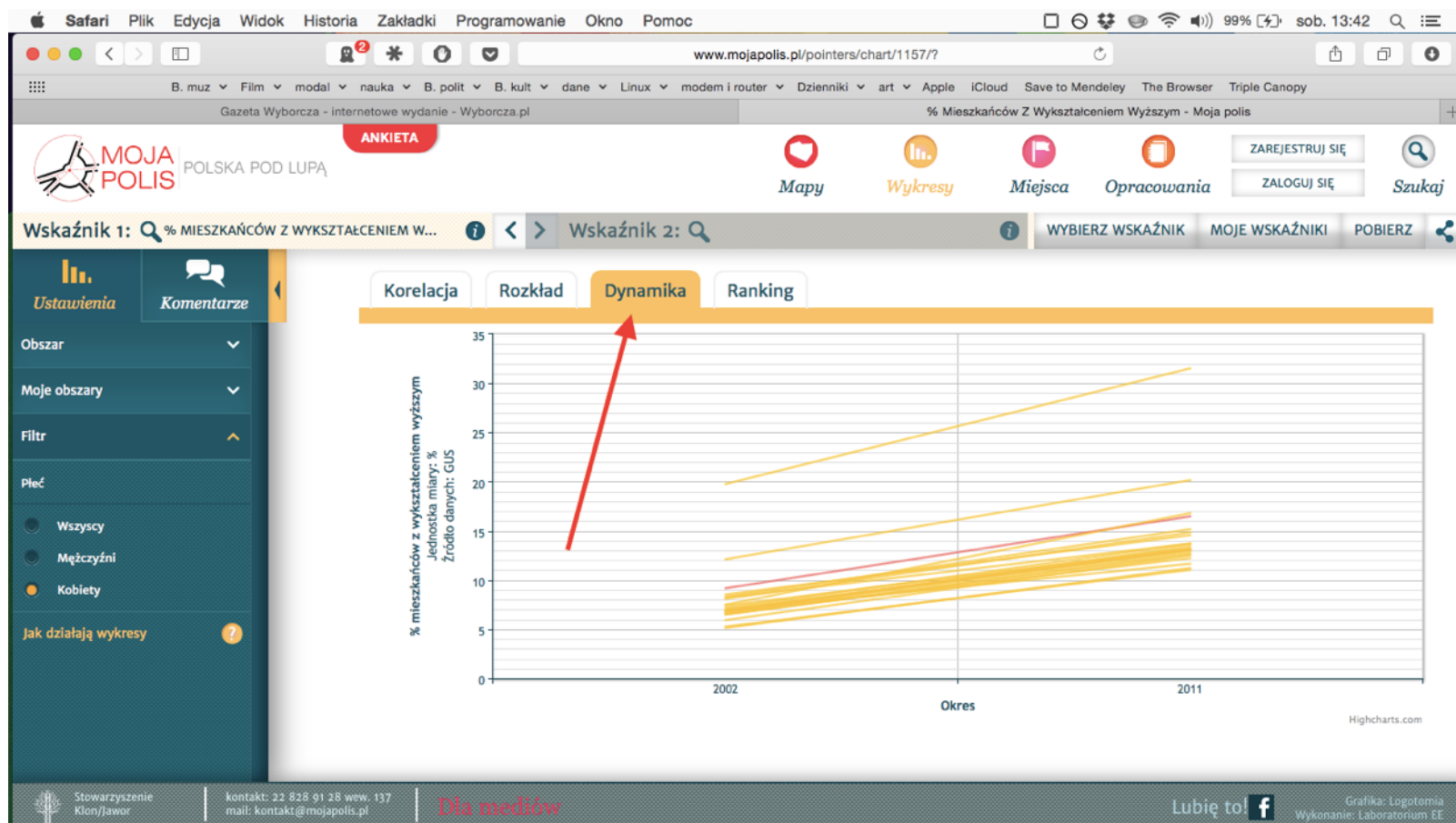
Wskaźnik 1: % MIESZKAŃCÓW Z WYKSZTAŁCENIEM WYŻSZYM

Wskaźnik 2:

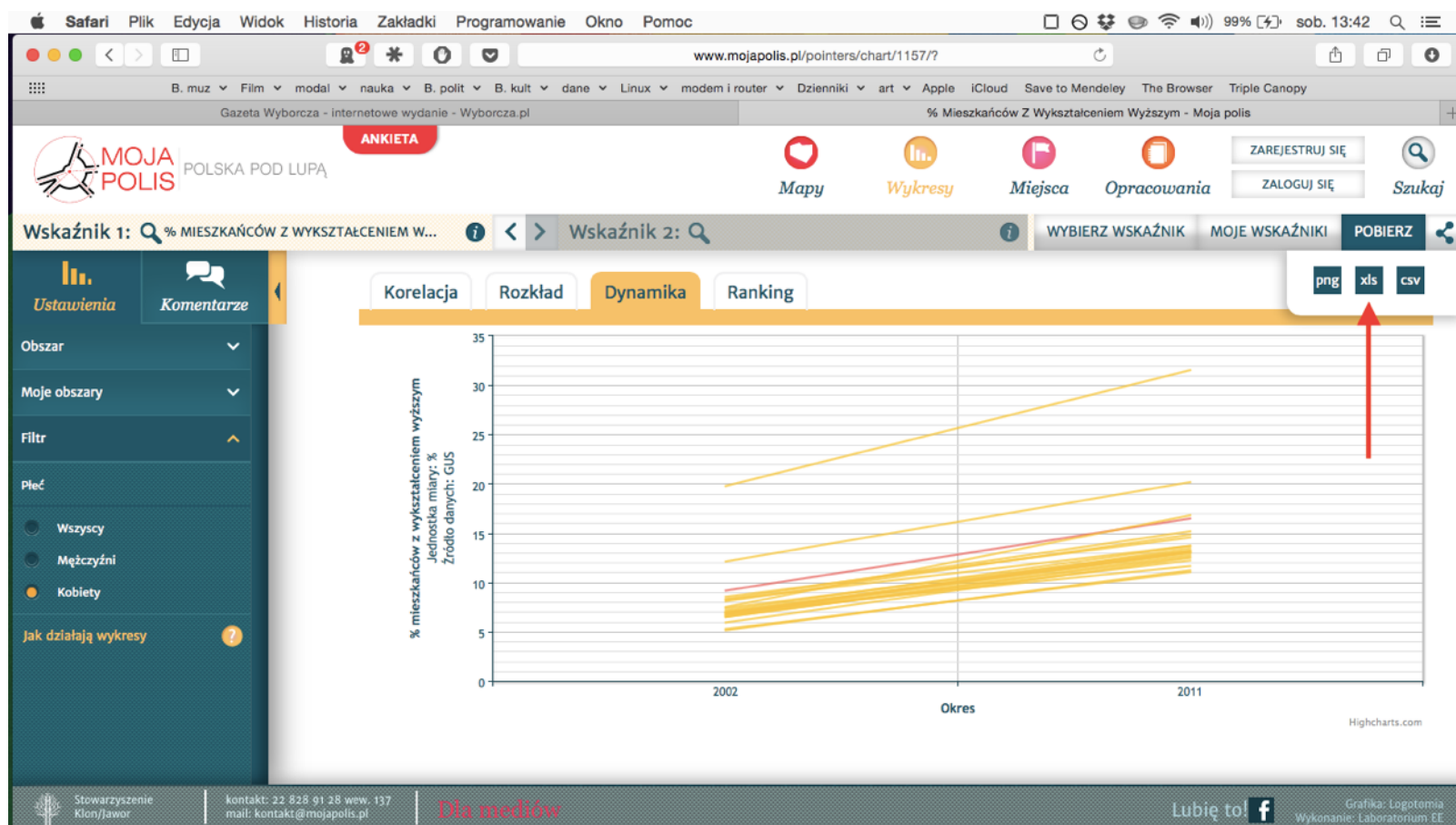
Wartość średniej: 14.54
Wartość mediana: 13.21

Ranking	Region administracyjny	Wartość [%]
1	Olsztyn	31.52
2	Elbląg	20.16
3	olsztyński	16.79
4	warmińsko-mazurskie	16.47
5	giżycki	15.17
6	szczywieński	14.84
7	elcki	14.55
8	olecki	13.70
9	lidzbarski	13.69
10	bartoszycki	13.46
11	mrągowski	13.23
12	ostródzki	13.19
13	nidzicki	13.10
14	kętrzyński	13.03
15	iławski	13.00

Proszę przejść do zakładki **Dynamika**

Proszę kliknąć **Pobierz** i wybrać xls. Na komputer zostanie pobrany plik w formacie arkusza kalkulacyjnego (**XLS**).
W każdej chwili z dowolnej zakładki można pobrać surowe dane (np.: **Rozkład**, **Ranking**), jednak najwięcej informacji znajduje się w zakładce - **Dynamika**, gdyż pobrane dane obejmują różne lata.

Zebrane dane (z pobranych plików XLS) zostały zgrupowane w jednym arkuszu kalkulacyjnym i prezentują się tak, jak w tabeli na kolejnej stronie.

Na razie można powiedzieć, że kobiet z wykształceniem wyższym w powiecie olsztyńskim jest 16,79 %, (możemy też sprawdzić, że jest ich więcej niż mężczyzn klikając w **Mężczyźni** na bocznym pasku). Z takim wynikiem powiat olsztyński zajmuje 3 miejsce za Olsztynem i Elblągiem, pod względem udziału kobiet z wykształceniem wyższym w strukturze demograficznej.

Analogiczne czynności zostały wykonane dla pozostałych poziomów wykształcenia – uzyskaliśmy pełną tabelę (patrz niżej) z wynikami. Zaczęliśmy od wykształcenia wyższego, więc ono w tabeli pojawiło się w pierwszej kolumnie.

Region	2002 - wyższe	2011 - wyższe	2002 - podstawowe	2011 - podstawowe	2002 - średnie/ niższe	2011 - średnie/ niższe	2002 - średnie	2011 - średnie	2002 - zawodowe	2011 - zawodowe
bartoszycki	6,7307	13,4583	45,3546	29,4759	63,621	46,6585	25,6429	29,2651	18,2665	17,1826
braniewski	6,495	12,7946	46,2995	29,6777	63,7696	45,0644	26,3094	31,265	17,4701	15,3867
działdowski	5,9233	12,4921	49,2764	32,8599	65,668	49,4347	24,5711	30,372	16,3916	16,5748
Elbląg	12,1114	20,1551	30,4366	17,7301	48,3533	34,0594	35,3306	35,4601	17,9167	16,3293
elbląski	5,2571	11,0374	48,8151	30,3811	68,9494	50,0971	22,8634	27,6461	20,1343	19,716
elcki	8,5257	14,5453	42,1152	24,1071	56,0869	35,4599	30,1995	33,5146	13,9717	11,3528
giżycki	8,3055	15,1651	41,0789	26,3797	56,8952	41,3758	30,2532	32,3428	15,8163	14,9961
gołdapski	6,6229	12,2139	48,7474	30,0677	62,4488	43,9187	25,2528	29,5277	13,7014	13,851
iławski	6,7121	13,0041	46,2627	30,8863	65,003	49,4827	25,0336	29,1627	18,7403	18,5964
kętrzyński	6,9563	13,0285	44,6988	28,3535	60,4208	43,2896	27,8014	31,9083	15,722	14,9361
lidzbarski	7,1815	13,6918	43,7169	27,9806	60,8507	44,3928	27,5787	32,1272	17,1339	16,4122
mragowski	7,3892	13,2292	42,4653	26,1192	61,1506	41,888	26,7757	31,5108	18,6853	15,7688
nidzicki	6,8572	13,0982	50,3841	33,4017	64,5724	46,4042	24,4848	30,0656	14,1883	13,0025
nowomiejski	5,1279	11,2125	49,9042	33,1275	70,6018	55,1122	21,2724	26,4418	20,6976	21,9847
olecki	8,2201	13,7044	47,7273	30,182	60,075	41,355	27,2515	33,3647	12,3478	11,173
Olsztyn	19,7656	31,5197	23,0899	12,1129	32,639	20,007	41,8184	38,896	9,5491	7,8942
olsztyński	7,4926	16,792	45,1613	26,5179	62,8606	41,8386	25,8524	29,3618	17,6993	15,3206
ostródzki	7,0177	13,1901	45,7695	31,0595	62,4527	46,2796	26,4612	31,0293	16,6832	15,2202
piski	6,9223	11,6456	48,7991	31,4105	62,7552	44,5254	26,6555	29,6554	13,9561	13,1149
szczycieński	8,0781	14,8354	47,9997	30,7899	62,1975	44,3197	26,4198	30,3972	14,1978	13,5299
warmińsko- mazurskie	9,1608	16,4683	41,6164	26,0288	57,4448	40,6156	29,1173	32,01	15,8284	14,5868
węgorzewski	6,4843	12,6093	46,9645	29,3763	63,9083	45,2302	24,5203	28,8615	16,9438	15,8539

Co rzuca się w oczy od razu, to fakt, że niektóre dane się pokrywają - wykształcenie niższe niż średnie - zawiera w sobie wykształcenie podstawowe oraz zasadnicze zawodowe, w tym osoby, które szkoły nie ukończyły. Należy wybrać interesujące nas zakresy, a nie używać wszystkich dostępnych danych. Dane w tabelce gotowej do zamieszczenia w naszym raporcie przedstawiamy w zaokrągleniu do jednego miejsca po przecinku. Tabela powinna być poprawnie sformatowana, mieć numer, tytuł objaśniający co w niej jest oraz pod spodem – źródło danych. Ma zatem wyglądać tak:

Tabela 1. Wykształcenie kobiet w powiecie olsztyńskim na tle: średniej dla województwa oraz danych dla miasta Olsztyn, w %.*

Region	Wyższe		Podstawowe i zasadnicze zawodowe		średnie	
	2002	2011	2002	2011	2002	2011
Olsztyn	19,8	31,5	32,6	20,0	41,8	38,9
Powiat olsztyński	7,5	16,8	62,9	41,8	25,9	29,4
Średnia dla województwa warmińsko-mazurskiego	9,2	16,5	57,4	40,6	29,1	32,0

Źródło: BDL GUS, baza danych opracowana przez Moją Polis; dane zestawiał MP.

** Dane w wierszach nie sumują się w podanych latach do 100% ze względu na błąd zaokrąglenia oraz fakt, iż GUS nie uwzględnia tu absolwentów szkół specjalnych.*